● EMONA PREDSTAVNIKOM TISKA

Prehod na podjetniški način poslovanja

Sestavljena delovna organizacija Emona je v klubu Slon organizirala srečanje s predstavniki sredstev javnega obveščanja. Namen srečanja je bil predstaviti Emono včeraj, danes in jutri zlasti s poudarkom na možnosti organiziranja v okviru novih predpisov.

Uvodoma je **Mitja Svetelj**, predsednik poslovodnega odbora jedrnato in na kratko orisal pot razvoja sozda Emone, ki se je v današnji sistem organizirala dejansko leta 1970, ko sta se združili takratno trgovsko podjetje **Prehrana** in kmetijsko proizvodnjo in predelovalno podjetje **Agrokombinat Emona Ljubljana**. V tem letu so se k organizaciji priključili tudi nekateri hoteli. Od tedaj tudi sedanje ime: EMONA – proizvodnja, trgovina, turizem, hotelirstvo in inženiring.

Omeniti velja tudi dejstvo, da je Emona visoko aktivna izvoznica, saj znaša odstotek kritja uvoza z izvozom na konvertibilno področje 350.

Po predstavitvi Emone je Mitja Svetelj navzočim novinarjem obrazložil, da so se v Emoni že predčasno dogovorili, da se pričnemo organizirati v podjetniški sistem poslovanja. Nanizal je vrsto potrebnih ukrepov za motiviranje delavcev za podjetniško poslovanje v združenem podjetju Emona, ki bo, tako se predvideva kapitalsko organizirana s podjetji, ki bodo bodisi delniška, bodisi podjetja z omejeno zavezo.

Novost, ki jo pripravlja Emona za svoje kupce in jo bo uvedla v kratkem je tudi nakupovalna kartica za nakup blaga v vseh trgovinah in blagovnicah Emone ter za nakup živil v določenih trgovinah. O načinu plačila in drugih ugodnostih se bodo dogovorili v kratkem, bodo pa nekoliko drugačne kot jih ima Mercator in klub Slovenijales.

Po tej uvodni razlagi Mitje Svetelja so stekli sproščeni razgovori prisotnih novinarjev z direktorji Emoninih delovnih organizacij, ki so se udeležili prezentacije Emone.

● GRADISOV TOZD KOVINSKI OBRATI V LIKVIDACIJI PRIKLJUČEN TOZDU KOVINSKI OBRATI MARIBOR

Odslej samo poslovna enota

Redna likvidacija Gradisovega tozda Kovinski obrati Ljubljana gre proti koncu. Zadeve okrog premoženja so tudi skoraj že urejene, tistih 80 delavcev, ki jih je od nekdanjih 240 ostalo še v tozdu, pa je prevzel Gradisov tozd Kovinski obrati Maribor. S tem se bo zagotovila kontinuiteta proizvodnje in ohranil proizvodni program betonarn v Ljubljani ter uresničil koncept enotne strojegradnje v Gradisu. Nekdanji tozd bo tako le še poslovna enota, vendar s samostojnim obračunom, tako da bo sama skrbela za svoj obstoj.

Delavci Kovinskih obratov Ljubljana v likvidaciji so s 1. februarjem prerazporejeni v tozd Kovinski obrati Maribor, delali pa bodo tudi v prihodnje v Ljubljani na Letališki 33, kjer je sedež njihove poslovne enote. Da bi ta lahko tudi formalno zaživela, je bilo treba, poleg drugega spremeniti nekaj samoupravnih aktov.

Poslovna enota naj bi si zagotovila uspešnejše poslovanje s skrčenim proizvodnim programom, ki naj bi v bodoče temeljil na izdelavi betonarn za znanega kupca, servisu, remontu in izdelavi potrebnih rezervnih delov za obstoječe betonarne, za kar je Gradis po zakonu dolžan skrbeti še deset let, na servisni dejavnosti za Wacker stroje in na kooperaciji z zahodnonemškim Wirtgenom, za katerega naj bi izdelovali sklope ali pa tudi kompletne hladne rezkarje za asfalt.

Delavci poslovne enote, ki še naprej ostajajo v naši občini, sestavljajo posebno samoupravno in sindikalno skupino in oblikujejo delni zbor delavcev. Poslovno enoto vodi Marjan Gostinčar.

C. P.

● TOZD PROJEKTIRANJE ODSLEJ V SESTAVI ALPETOURA

Združitev konkurenc

Od novega leta dalje tozd Protektiranje ni več v sestavi kemične tovarne Moste protektor, marveč obrat delovne organizacije Alpetour Yu Bandag iz Škofje Loke. Za to dejanje so se v tozdu odločili zaradi težav, s katerimi so se spopadali vse od srede prejšnjega desetletja, ko so se z obnavljanjem avtomobilskih plaščev pričeli ukvarjati tudi drugi, ki so bili zaradi nižjih stroškov cenejši. V tozdu so prišli do ugotovitve, da imajo pravzaprav le dve možnosti: ukiniti to dejavnost in se preusmeriti v drugo, ali pa se priključiti konkurenci.

V Protektorju so na leto obnovili 15 tisoč avtomobilskih plaščev, predvsem za tovornjake, manjši del za osebne avtomobile. Pred nekaj leti so posodobili tehnologijo, prešli so s toplega na hladni postopek protektiranja, ki je boljši, a tudi dražji. Precejšnje število zaposlenih, bilo jih je kar 70, je povzročalo večje stroške, kot pa jih je imela konkurenca. Izračunali so, da bi morali na leto obnoviti 27 tisoč gum, če bi hoteli poslovati pozitivno. To pa je bilo docela nemogoče, saj se število avtomobilskih plaščev, potrebnih obnove, na našem trgu ne povečuje.

V Kemični tovarni Moste Protektor (za zdaj uradno še niso spremenili imena) predvidevajo, da bodo številke po zaključnem računu za lansko leto za tozd Protektiranje pokazale 560 milijonov dinarjev izgube. Druga dva tozda, Aluminijev sulfat in Gumeno tehnični izdelki (GTI), bosta to izgubo pokrila, potem seveda, ko bo opravljena tudi delitev premoženja. Menijo, da je priključitev tozda h konkurenci pravzaprav najboljša izmed vseh variant, ki so jih predvideli v sanacijskem programu.

Bistvena ugotovitev elaborata, ki so ga naredili v novembru lanskega leta, da bi poiskali rešitve za tozd, je bila, da je treba bodisi povečati cene protektirani pnevmatiki, ali pa povečati količino proizvodnje je v novo podjetje odšlo tudi 16 delavcev iz skupnih služb.

»Za Kemično tovarno Moste je bolje, da se je tozd odcepil, saj se bomo tako lahko bolj posvetili proizvodnji, ki je perspektivna, ne pa da se kar naprej ukvarjamo s tozdom, ki ima izgubo. Druga dva tozda morata tudi vlagati v svoj razvoj, sicer ne bosta preživela,« je povedal direktor delovne organizacije Kemična tovarna Moste Protektor Belizar Keršič. Druga dva tozda, sicer raznolika po svoji dejavnosti, iz česar izhaja tudi precej težav pri delu, za zdaj poslujeta dobro. Povečala sta izvoz, ustvarila bosta celo nekaj akumulacije in ker jima ne bo treba več pokrivati izgub tozda, ki že vrsto let ni bil sposoben »sam skrbeti zase«, vidijo boljšo možnost razvoja.

D. J.

izdelkov. Ne prvo ne drugo zaradi konkurence ni bilo mogoče v resnici napraviti. Varianta, združitev tega tozda z GTI, ni prišla več v poštev; pred leti jo je zavrnil tozd Protektiranje, zdaj pa ni bila povšeči drugi strani. Ostale so torej le tri možnosti: nadomestni program, združitev z Alpetourom, odcepitev tega tozda in oblikovanje samostojne delovne organizacije. Odločili so se za priključitev k Alpetouru, saj so presodili, da se bodo tam lažje razvijali. Skupaj s 40 delavci iz

Trgovsko-servisni center v Novih Jaršah

Gradnja v stanovanjski soseski Nove Jarše še ni končana, saj so spremljajoče objekte, za razliko od Novih Fužin, kjer jih gradijo vzporedno, začeli graditi (razen vrtcev, šol in trgovin) šele pred kratkim. Prvi objekt, trgovskoservisni center je že pod streho, zgradili pa so ga v predvidenem roku delavci Gradisovega tozda Gradbena operativa Ljubljana.

Center stoji na Beblerjevem trgu, zgrajen pa je do podaljšane tretje gradbene faze. Skupna površina pritličja v katerem so lokali in kleti znaša 703 kvadratna metra. Zgrajenih je 18 lokalov, neprodani pa so samo še trije.

V trgovsko-servisnem centru bo v največjem lokalu pizzeria, poleg nje pa bodo še trije gostinski lokali za hitro pripravo toplih jedi in malic ter seveda pijače, moško in žensko frizerstvo, cvetličarna, servis bele tehnike, lokal v katerem bo fotokopirnica, prodajalna pisarniškega materiala in papirne galanterije, prodajalna revij in časopisov z manjšim bifejem, drogerija, kozmetični salon, steklopihaštvo, sadje in zelenjava, urarstvo in lokal Loterije Slovenije, ki bo tudi edini v družbeni lasti, za sedaj.

V treh neprodanih lokalih bi bodoči lastniki lahko prodajali usnjeno galanterijo, imeli tekstilni butik, čevljarstvo, optiko, izdelovali ključe ali kaj podobnega.

Nekateri lastniki lokalov so že začeli z notranjim urejanjem, tako da je pričakovati, da bi prvi lokali začeli obratovati že poleti. Želja Gradisa in seveda krajanov je, da bi vsi lokali začeli delati najkasneje do oktobra.

Tako bomo v Novih Jaršah končno le dočakali enega izmed spremljajočih objektov, ki naselju omogoča drugačno življenje, kot samo spalno, ni pa to tisto, kar bi si krajani najbolj želeli, kot je pošta, banka, lekarna in še kaj.

C. P.

● Predsedstvo občinskega sveta ZS o članku »Prišli na posvet – odšli s predavanja«

Predsedstvo občinskega sveta Zveze sindikatov je na redni seji, 23. februarja 1989, obravnavalo tudi vsebino članka v 2. številki Naše skupnosti (1. februar 1989) z naslovom »Prišli na posvet – odšli s predavanja« avtorja Jožeta Praprotnika.

Predsedstvo je ocenilo, da avtor v nekaterih delih prispevka opisuje vsebino posveta predsednikov izvršnih odborov osnovnih organizacij ZS z dne 19. januarja 1989 zelo subjektivno, nekorektno in predvsem do gostov iz RS ZS Slovenije in mestnega sveta ZS Ljubljana žaljivo.

»Člani predsedstva občinskega sveta ZS smo ogorčeni, da je lahko tovariš Praprotnik objavil neosnovane kritike in posmeh obema gostoma brez odgovornosti,« pravijo v svojem sporočilu.

Urednik

● CENTER ZA SOCIALNO DELO

Vse več ljudi potrebuje denarno pomoč

Nič novega ne ugotovimo, če zapišemo, da ima večina od nas iz dneva v dan v žepu manj denarja. Vse več je stvari, ki jih lahko opazujemo le v izložbah, sanjarimo o njih, a si jih ne moremo več privoščiti. Nekateri se odrekajo le dražjim in boljšim avtomobilom, obleki, potovanju v tujino, so pa tudi taki, ki jim zmanjkuje denarja za najnujnejše življenje: so taki, ki si ne morejo kupiti mesa, sadja, slaščic, plačati vrtec za otroka, za ničesar drugega ne morajo odšteti denarja kot samo za stvari, ki so neobhodno potrebne za življenje.

Pred kratkim se je v Maximarketu pripetilo tole: sedem ali osem let star deček, je hrepeneče gledal v banane na pultu. »Eno prosim,« je rekla mati prodajalki, ker je verjetno opazila njegov pogled. »Kupi mi dve,« se je proseče in tiho oglasil fantič. »Ne morem, nimam denarja,« mu je mati šepnila na uho. Videti jima je bilo, da nista iz mesta, zdelo se je, da sta doma iz obrobnih, hribovskih predelov Ljubljane. Človeka, ki je to slišal, je moralo stisniti pri srcu.

Na Centru za socialno delo naše občine se vsak dan srečujejo z ljudmi, ki so zašli v težave in stiske. Kako jim pomagajo, kaj storijo zanje, ko je tudi denarja za njihovo dejavnost vse manj? Naša sogovornica je bila direktorica Centra za socialno delo občine Ljubljana Moste-Polje dipl. psihologinja Milica Caf, ki je povedala nekaj zanimivih podatkov. »Veliko težav nam povzroča dejstvo, da nikoli ne vemo, s koliko denarja bomo razpolagali, zato je težko karkoli načrtovali,« je dejala. »Denarne pomoči, kot edini in dopolnilni vir preživljanja, upadajo. To pa zato, ker je vse manj tistih, ki nimajo nobenih sredstev za preživljanje, ti so bili večinoma doma iz hribov, pa tudi zato, ker so kriterji za njihovo pridobitev zelo ostri. Raste pa število enkratnih in začasnih pomoči. Letos ob koncu februarja jih bo še enkrat več kot lani ob tem času, ko jih je bilo 228.«

Ljudi, ki prosijo za začasno ali enkratno denarno pomoč lahko razdelimo v tri skupine: v prvi so družine z več otroci, ki se doselijo k nam v občino, ali pa tudi mame z dvema otrokoma, ki imajo prenizko preživnino, so pa tudi take, ki jo nikoli niso izterjale. Prav tej skupini bi po mnenju Centra za socialno delo moralo več prispevati otroško varstvo, saj smo se dogovorili, da naj bi oni skrbeli za socialni položaj otrok. So družine, ki imajo na člana komaj 200 tisoč dinarjev na mesec. V drugo skupino lahko uvrstimo upokojence z najnižjimi pokojninami, predvsem tiste, kjer dva živita od ene same. Tretja skupina, in ti so najtežji, pa so nazaposleni ljudje, ki so iz objektivnih ali subjektivnih razlogov zgubili službo, in tudi taki, ki še nikoli niso delali. Nekateri so, drugi niso prijavljeni na Zavodu za zaposlovanje. V svojem obupu ne vedo več kam se obrniti, pa pridejo po pomoč tudi na Center za socialno delo. Tudi tu jim seveda ne morejo pomagati, saj bi ta problem morala reševati širša socialna politika.

Vsakdo, ki pride na Center po denarno pomoč in je tudi upravičen do nje, jo dobi. Res pa je, da so te pomoči majhne in kriteriji za njihovo pridobitev ostri. V povprečju enkratna pomoč znaša 200 tisoč dinarjev; največkrat jo prosilci sploh ne dobijo v gotovini, marveč mu poravnajo kakšen račun, denimo za elektriko, nakup živil in podobno.

Denarne pomoči pa so le manjši del delovanja Centra za socialno delo, saj od 22 strokovnih delavcev, na tem področju delata le dva. Njihovo glavno delo temelji na predpisih zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih. Gre za razveze, skrbništvo, delo z mladoletniki, rejništvo, družinsko in partnersko svetovanje, alkoholizem, zavodsko varstvo odraslih in drugo. Včasih je v krajevnih skupnostih slišati, da socialni delavci delajo preveč »uradno« in stranke pozivajo na pogovore k njim, namesto da bi jih obiskali na domu in tako bolje spoznali njihove razmere. Milica Caf je pojasnila: »Tak model kot ga imajo za Bežigradom, da imajo poleg Centra tudi socialne delavke v krajenih skupnostih, drugje v Ljubljani ni. Uveljavljamo nove metode dela. Mislimo, da smo bolj uspešni v projektih, ki se jih lotevamo v skupini, ne kot posamezniki, saj eden človek ne more biti strokovnjak za vse.«

V Centru veliko energije vlagajo v projekte, kot sta bila servis za ostarele in Center otrok in staršev Fužine, ki je bil odprt januarja. Pri projektu navadno skupaj s prostovoljci in drugimi intenzivno delajo pol leta, ko pa zamisel zaživi in njihovo strokovno vodstvo ter pomoč nista več nujno potrebna, se umaknejo in se lotijo dela drugje. V ljudeh poskušajo vzbuditi samoiniciativo, spoznanje, da si lahko in tudi morajo pomagati sami.

Ker številka Naše skupnosti, ki jo imate zdaj v rokah, nosi datum 8. marec, ki ga označujemo kot dan žena, v prostorih Centra za socialno delo pa so ženske, že zaradi otrok, bolj pogoste stranke kot moški, smo povprašali Milico Caf, kaj je tisto, na kar bi ob tem prazniku morali pomisliti.

»Ob tem dnevu mi prihaja na misel maltretirana, trpinčena, pretepena ženska v družini in brezizhodnost njenega položaja,« je odgovorila naša sogovornica. »Dosežemo, da se razveže, potem pa nima kam iti. Bivšemu možu mora zagotoviti primerne prostore, kar je nemogoče. In v teh domovih se potem z ženskami in otroci dogajajo grozljive stvari. Na tem področju bi morala biti tudi naša zakonodaja drugačna. Dobro pa je, da se je na institucionalni ravni vendarle pričelo delati nekoliko drugače. Mislim, da bi v Ljubljani morali imeti prostor, kamor bi se lahko zatekle trpinčene ženske, potrebovali pa bi tudi stanovanje za tiste žene, ki po porodu nimajo kam iti. To zdaj rešujemo tako, da damo otroka v rejo, ampak to ni pravi način.«

D. J.